

VOORSTEL DRECHTRAAD

Portefeuillehouder regionaal/coördinerend/opdracht A.J. Flach	Datum (van opstellen stuk) 1 juli 2021	Status behandeling Carrousel (voorstel voor AgendaCie DR) <i>Opiniërend</i>
Steller M. Rijke	E-mail m.rijke@drechtsteden.nl	Telefoonnummer 078-7703956

Onderwerp

Jaarstukken 2020 GR Drechtsteden

Voorstel

Kennisnemen van:

1. het accountantsverslag;
2. de reactie van het Drechtstedenbestuur op het accountantsverslag.

Vaststellen van:

3. de jaarstukken 2020 GRD;
4. de resultaatbestemming zoals voorgesteld;
5. de voorgestelde gemeentelijke bijdragen 2020.

Bevoegdheid

Drechtraad ter vaststelling

Samenvatting

De jaarstukken 2020 Gr Drechtsteden worden ter vaststelling aangeboden.

Toelichting op het voorstel

Ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020 GRD bedraagt het jaarresultaat over 2020 in totaal € 2.396.000 positief. Het jaarresultaat bestaat uit twee onderdelen, namelijk (i) resultaatbestemming en (ii) resultaatbepaling. Het resultaat dat ter bestemming wordt voorgelegd is € 1.412.000 positief. De Drechtraad neemt een besluit over de bestemming van dit resultaat. In paragraaf 1.4 'Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma' wordt hiervoor een voorstel aan de Drechtraad voorgelegd. Op de resultaat-bepalende onderdelen is een resultaat behaald van € 984.000 positief. Doordat hier met gemeenten op basis van voor- en nacalculatie wordt afgerekend, maakt dit geen onderdeel uit van het resultaat van de GRD waarover resultaatbestemming plaatsvindt. Het financieel effect van de 2^e bestuursrapportage 2020 GRD voor de gemeenten was € 3,5 miljoen positief. Het jaarresultaat 2020 is aanvullend ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020.

Hieronder wordt per programmaonderdeel eerst een inhoudelijke samenvatting gegeven. Vervolgens wordt per programmaonderdeel kort het financieel resultaat toegelicht.

Beleidsinhoudelijke samenvatting

Bureau Drechtsteden

Bureau Drechtsteden heeft dit jaar een verandering doorgemaakt en is verder gegaan als het stafbureau voor de GRD. Daarbij is de ambitie om de externe gerichtheid te versterken, als politiek-bestuurlijke gids comfort te bieden aan het Netwerk en de concernbrede stafprocessen te versterken.

In 2020 is de Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem ondertekend en is de merkstrategie Drechtsteden opgeleverd. Vanuit de concerttaken is er nieuw privacybeleid geformuleerd en is het informatiemanagement versterkt. Bestuursondersteuning heeft de inrichting en het beheer van de Bestuurlijke jaaragenda ter hand genomen.

Als gevolg van het principebesluit van de collegeconferentie van 27 oktober jl. over een nieuwe samenwerking binnen de Drechtsteden, zijn aan het eind van het jaar voorbereidende werkzaamheden opgestart.

Regiogriffie

De Regiogriffie ondersteunt de Drechttraad, de politieke groeperingen en de leden in de breedste zin van het woord, bereidt de vergaderingen van de Drechttraad, Drechtstedendinsdagen en de diverse gremia voor en draagt zorg voor de afhandeling van besluiten.

Het jaar 2020 is in een aantal opzichten anders verlopen dan verwacht. Allereerst werd natuurlijk de hele vergadercyclus verstoord door de komst van het coronavirus en de maatregelen die dat met zich meebracht. De vergaderingen moesten grotendeels digitaal gehouden worden, omdat fysiek bij elkaar komen een deel van het jaar niet meer mogelijk was.

Daarnaast is in een aantal collegeconferenties gesproken over de toekomst van de Drechtsteden, hetgeen in oktober heeft geleid tot een principebesluit om de GR Drechtsteden grotendeels te ontmantelen. Beide gebeurtenissen hebben gedurende het jaar veel impact gehad op het werk van de Regiogriffie.

Aan de taakstelling, die de Drechttraad voor 2020 had opgelegd, is voldaan voor het deel dat aan de Regiogriffie is doorberekend.

Sociale Dienst Drechtsteden

Hierbij krijgt u een inhoudelijk en financieel beeld over het verloop van de dienstverlening van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) over het jaar 2020. Zowel in de uitvoering zelf als in de indeling van deze rapportage staan de drie maatschappelijke opgaven uit de Regionale Visie Sociaal Domein centraal 'Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan'. Die drie opgaven luiden als volgt:

1. Bestaanszekerheid versterken;
2. Ontwikkelen naar werk;
3. Zorgen voor ondersteuning.

Elke opgave komt aan bod aan de hand van de volgende vragen:

- Wat wilden we bereiken? (Visie en doelstellingen);
- Wat hebben we daarvoor gedaan? (Uitvoering en realisatie);
- Wat heeft het gekost? (Kosten en baten ten opzichte van de vastgestelde begroting).

De jaarstukken 2020 gaan verder verdiepend in op beleidsmatige, inhoudelijke en financiële afwijkingen in de uitvoering, ten opzichte van de plannen en begroting.

Context

De doelstellingen voor 2020 waren gebaseerd op de maatschappelijke en economische ontwikkeling voordat de corona pandemie haar intrede deed. Voor de opgave Ontwikkelen naar Werk was het beeld dat als gevolg van hoogconjunctuur de te bedienen doelgroep groep kleiner werd, maar dat een steeds groter deel van deze doelgroep meer coaching en begeleiding nodig zou hebben vanwege de toenemende afstand tot de arbeidsmarkt. Voor de opgave Bestaanszekerheid Versterken was het beeld gemixt. Enerzijds was de trend dat er steeds minder inwoners afhankelijk waren van bijstand, maar anderzijds wel meer inwoners schuldhulp, bewindvoering en bijzondere bijstand nodig hebben. Een van de doelstellingen was dan ook om het bereik voor schuldhulpverlening te vergroten. Voor Zorgen voor Ondersteuning zijn maatschappelijke ontwikkelingen als vergrijzing, extramuralisering en rijksmaatregelen als invoering van het abonnementstarief van invloed op de vraag. Op basis daarvan was de verwachting dan ook een van een groeiende vraag voor deze opgave.

Aan het eind van het eerste kwartaal van 2020 werden echter de eerste gevolgen van de pandemie zichtbaar. Door het toenemend aantal besmettingen, die bovendien vaker dan gewenst een ernstig verloop kenden, kwam de volksgezondheid onder druk te staan en kwam de regering met maatregelen. Nederland werd een 1,5-meter samenleving en er werden allerlei vrijheidsbeperkende maatregelen opgelegd, waaronder sluiting van horeca, winkels, evenementen en dergelijke. In deze samenleving kromp de economie snel, waardoor zelfstandig en volwaardig leven, werken en wonen voor steeds meer mensen een uitdaging werd. Ook in de Drechtsteden.

Aanpak

Het Rijksbeleid om getroffen burgers, bedrijven en organisaties te ondersteunen is direct vertaald naar een aanpak binnen de Drechtsteden. Ondersteuning als SDD-helpt werd ingezet en de steun voor ondernemers opgestart. De coronacrisis veranderde de omstandigheden voortdurend. Het is gelukt om onze dienstverlening continu aan te passen aan die veranderde omstandigheden. Deze flexibiliteit was mede mogelijk doordat er nauw en voortdurend contact was tussen gemeenten, sociale dienst, maatschappelijke partners en onze inwoners. De problemen waarvoor inwoners en bedrijven zich gesteld zagen, vroegen om snelle (h)erkenning en aanpak. In de praktijk betekende het dat de steunmaatregelen die het Rijk bood, al snel in de ontwerpfase werden vertaald naar dienstverlening voor burgers en zelfstandigen. De stelling van onze staatssecretaris SZW 'snelheid gaat in deze crisis voor zorgvuldigheid' zorgde ervoor dat ondernemers en burgers binnen de Drechtsteden als één van de eersten in Nederland werden ondersteund, vaak al voordat het Rijk er volledige duidelijkheid over had geboden.

Afwijkingen

De afwijkingen die u ziet ten opzichte van de oorspronkelijke begroting en plannen, zijn dit jaar anders en soms groter dan u van andere jaren gewend bent. Dit is voornamelijk en direct te relateren aan de (impact van de) coronacrisis op onze samenleving en daarmee op de geleverde dienstverlening van de Gemeenschappelijke Diensten Drechtsteden (GRD) – in het bijzonder van de GRD-dochter Sociale Dienst Drechtsteden (SDD).

Wat wilden we bereiken? (Visie en doelstellingen)

De Regionale visie voor het sociaal domein luidt dat alle inwoners van de Drechtsteden zelfstandig en volwaardig moeten kunnen leven, werken, wonen en meedoen. Waar dat niet lukt, krijgen zij hulp om de mogelijkheden daartoe te vergroten. Dit is uitgewerkt in drie maatschappelijke opgaven met bijbehorende ambities.

Maatschappelijke opgave 1: bestaanszekerheid versterken

- a. Obstakels voor bestaanszekerheid wegnemen;
- b. Stabiliteit bieden en bevorderen;
- c. Inwoners eerder en beter bereiken.

Binnen deze opgave bieden we ondersteuning aan inwoners met financiële problemen. We helpen hen om zelf uit hun geldzorgen te komen én te blijven. Dat doen we bijvoorbeeld door gebruik te maken van regionaal minimabeleid. Maar ook door deze groep inwoners budgetadvies en schuldbemiddeling aan te bieden.

Maatschappelijke opgave 2: ontwikkelen naar werk

- a. Iedereen die kan werken, direct naar de arbeidsmarkt bemiddelen;
- b. Inwoners waardevol maken voor de arbeidsmarkt;
- c. Inwoners met een verminderde arbeidsmarktwaarde begeleiden.

Binnen deze opgave helpen we inwoners die in staat zijn te werken aan betaald werk. Onder meer door hun arbeidswaarde te vergroten en bij werkgevers voor hen te bemiddelen. Ook richten we ons op inwoners die (nog) niet kunnen werken. We helpen hun afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen en/of anderszins mee te doen aan de samenleving.

Maatschappelijke opgave 3: zorgen voor ondersteuning

- a. Zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners;
- b. Zorgen voor mensgerichte ondersteuning;
- c. Zoeken naar innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking. Hierin een aanjagende rol hebben.

Binnen deze opgave ondersteunen we inwoners die passend willen wonen en mee willen doen aan de samenleving, maar niet (meer) op eigen kracht kunnen participeren. Denk aan inwoners met een beperking of psychosociale problemen. Aan hen bieden we ondersteuning en (toegang tot) maatwerkvoorzieningen.

Wat hebben we gedaan? (Uitvoering en realisatie)

Binnen elke maatschappelijke opgave hebben we in 2020 stappen vooruit gezet. Soms zijn we daarbij wel afgeweken van oorspronkelijke plannen, vooral vanwege de coronacrisis. Een overkoepelend thema waarop in 2020 stappen zijn gemaakt is het maken van verbinding met onze maatschappelijke partners. Er zijn pilots opgezet rond de integrale samenwerking in lokale teams, er is verbinding

gezocht met SOJ en de met de partners in de regionale arbeidsmarktregio is aan de samenwerking een nieuwe impuls gegeven. Hieronder staat per opgave samengevat wat we hebben gedaan; eerst in enkele regels, daarna uitgebreider in een toelichting.

Maatschappelijke opgave 1: bestaanszekerheid versterken

Ondanks de contactbeperkende maatregelen is het gelukt om inwoners met een hulpvraag op het gebied van bestaanszekerheid te blijven ondersteunen, al dan niet in aangepaste vorm. We zien dat de vraag wel achter bleef bij de eerdere verwachtingen. Daarnaast is extra ondersteuning georganiseerd. We stelden een noodfonds in en hebben snel geschakeld om uitvoering te geven aan de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

Toelichting:

Hoewel de economische en sociaal-maatschappelijke gevolgen van de coronamaatregelen erg groot zijn, is de impact op de reguliere dienstverlening in 2020 *relatief* beperkt gebleven, ondanks de tweede golf en steeds strengere lockdown vanaf oktober. Dit vooral door de invoering van de steunpakketten door het kabinet en de verruiming van de contact-beperkende maatregelen en een daarmee gepaard gaande korte, maar forse economische opleving in de zomerperiode. Er is weliswaar een groter beroep gedaan op directe inkomensondersteuning (algemene bijstand en Tozo), maar paradoxaal genoeg minder op de minimavoorzieningen en schuldhulpverlening. Dit komt doordat (fysieke) contacten met inwoners vanuit zowel de regionale als lokale dienstverlening een belangrijke driver zijn voor het aanvragen van deze vormen van ondersteuning en juist dit door de coronamaatregelen in mindere mate mogelijk was. Deze trend is niet uniek voor de Drechtsteden, maar correspondeert met het landelijke.

Uit CPB-onderzoeken en informatie van onze schuldhulpverleners blijkt dat veel inwoners in 2020 eerst hun eigen vermogen 'opaten', schulden maakten om maar geen uitkering te hoeven aanvragen of gebruikmaakten van andere (tijdelijke) vangnetten, zoals de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), Tijdelijke Ondersteuning voor Zelfstandig Ondernemers (Tozo) en Werkloosheidswet (WW)-uitkering. Een deel van deze mensen zal in 2021 alsnog in de bijstand en schuldhulpverlening komen.

De uitvoering van Tozo in de Drechtsteden wordt uitgevoerd door de SDD, in opdracht van het Rijk en gemeenten. De Drechtsteden behoorden tot de eerste gemeenten die deze regeling toepasten en dus ondernemers ondersteunden die door de coronacrisis in financiële problemen waren gekomen. Na invoering is de regeling twee keer verlengd; Tozo-1 liep tot 1 juni, Tozo-2 tot 1 oktober, Tozo-3 eindigt op 1 april 2021. Behalve het uitvoeren van deze regeling voor het ondersteunen van ondernemers is er ook een noodregeling ingericht om burgers en organisaties bij acute financiële problemen tijdens deze crisis goed te kunnen ondersteunen. Deze noodregeling maakt het onder andere mogelijk om voedselbanken waar nodig financieel te ondersteunen. Daarnaast voorziet de noodregeling in een doorbraakbudget, van waaruit leefgeld kan worden verstrekt indien er direct broodnood ontstaat als gevolg van de crisis.

Ondanks de snelheid waarmee Tozo tot stand is gekomen was het uitgangspunt om Tozo zodanig uit te voeren dat die zo min mogelijk gevoelig is voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Daarom is toepassing gegeven aan het beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid). Het M&O-beleid bestaat, naast het wettelijk kader uit de Participatiewet en de Tozo, uit een aantal principes die duidelijkheid moeten bieden waar dit nodig is. Ten eerste is de laatste aanvraag of verklaring van de klant het uitgangspunt. Daarnaast wordt een aantal bronnen gehanteerd om het recht op Tozo te beoordelen.

Als er in het Tozo-proces fouten worden gemaakt, waarbij het eindresultaat juist is (de aanvrager heeft gekregen waar hij of zij recht op heeft), dan is dit eindresultaat leidend, waarbij administratieve fouten wel een formele correctie vereisen. Tozo-ontvangers hebben een inlichtingenplicht, die inhoudt dat ze gegevens relevant voor het recht op Tozo moeten melden. Maandelijks worden klanten gewezen op deze verplichting.

Maatschappelijke opgave 2: ontwikkelen naar werk

Het is gelukt om, ondanks de crisis, toch nog een redelijk aantal mensen uit te bijstand te laten stromen naar werk. Daardoor hebben wij de stijging van het bijstandbestand kunnen beperken tot 2,8%, terwijl de landelijke stijging 4,46% was. Wel zijn grote participatie- en ontwikkeltrajecten vertraagd en hebben we onze inzet aangepast aan de nieuwe omstandigheden.

Toelichting:

Voordat de coronapandemie uitbrak, bemiddelden we in toenemende mate naar werk. Maar door de coronacrisis viel de vraag naar werknemers gedeeltelijk weg. Veel werkgevers waren in deze onzekere tijd terughoudender om mensen aan te nemen. Ook onze dienstverlening moest aangepast worden aan de nieuwe omstandigheden. Zo werden gedigitaliseerde dienstverlening en 'werken op afstand' door de vrijheidsbeperkende maatregelen de nieuwe norm. Mede door de effecten van de Rijkssteun en de snelle aanpassingen van dienstverlening, is het gelukt om de grote instroom die als gevolg van de crisis werd verwacht, fors te beperken. Op basis van de eerste cijfers, is de groei van het aantal inwoners dat een beroep moet doen op de bijstand binnen de Drechtsteden lager dan vergelijkbare gemeenten.

Maatschappelijke opgave 3: zorgen voor ondersteuning

De vraag naar ondersteuning is door de crisis minder hard gegroeid, maar de groei heeft wel doorgezet. We hebben onze ondersteuning waar mogelijk aangepast aan de 1,5-meter samenleving.

Toelichting:

De fysieke afspraken met inwoners werden voor een groot deel door telefonisch of digitaal contact vervangen. Ook werd de groepsgrootte bij dagbesteding verkleind en werd het aantal passagiers in het doelgroepenvervoer tot een vast maximum per voertuig beperkt. De beperkingen van de 1,5-meter samenleving verkleinden het aanbod en de omvang van ondersteuning. Dagbestedingslocaties hebben hun deuren aan het begin van de crisis enige tijd moeten sluiten om zich aan te passen aan de 1,5-meter regels, om daarna in aangepaste vorm weer open te gaan. Uit angst voor besmetting besloten sommige inwoners verder hun ondersteuning tijdelijk stop te zetten of tijdens de coronacrisis geen of minder gebruik meer te maken van de Drechtopper.

De kleinere omvang van ondersteuning is ook ontstaan doordat bij zorgaanbieders veel personeel uitviel vanwege corona. Toch hebben zorgaanbieders hun ondersteuning zoveel mogelijk in aangepaste vorm weten voort te zetten. Daardoor heeft niemand langere tijd zonder ondersteuning gezeten. Om de continuïteit van ondersteuning te garanderen, hebben wij zorgaanbieders waar nodig vanuit de landelijke coulancregeling gecompenseerd voor de omzet die zij verloren door de coronacrisis. Dit deden we na de eerste golf. De landelijke coulancregelingen stopten rond de zomer. Sindsdien financieren we zorgaanbieders weer op reguliere wijze voor geleverde, soms aangepaste, zorg.

Ingenieursbureau Drechtsteden

2020 was het jaar waarin het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) verder heeft gewerkt aan de ontwikkeling van onze centrale visie: 'Het IBD is de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en private marktpartijen'. De visie van het ondernemingsplan IBD 2018-2020 is in het jaarplan 2020 in concrete acties uitgewerkt en – ondanks corona - voor het overgrote deel ook uitgevoerd. Het ISO 9001:2015 gecertificeerde kwaliteit managementsysteem leidt tot een continue verbetering van de kwaliteit volgens de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus.

Wij zijn de betrouwbare partner als het gaat om het meedenken en uitwerken van oplossingen van civieltechnisch vraagstukken. Daarnaast zoeken wij de verbinding met de gezamenlijke opgaven in de regio. Voorbeelden hierbij zijn: duurzaamheidsvraagstukken en hergebruik van materialen en grondstoffen. Wij zijn een essentiële schakel tussen de gemeentelijke opgaven en de uitvoering door de markt.

Servicecentrum Drechtsteden

Het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) draagt de zorg voor de professionele bedrijfsvoering, zodat partners hun maatschappelijke opgaven kunnen waarmaken. Het SCD ontzorgt, zodat partners beter kunnen werken.

- Op basis van het vastgestelde Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; samenwerken aan moderne en slimme organisaties' werken we samen met MT-Middelen en ONS-D aan de realisatie;
- Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. We focussen op vijf thema's: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en de HR Agenda;
- De opgelegde taakstellingen CIO-office (€ 100.000), de efficiencymaatregelen (€ 100.000), de taakstelling van basisdienstverlening naar aanvullende dienstverlening (€ 300.000) zijn gerealiseerd;
- De financiële doorrekening van de I-Organisatie geeft inzicht dat realisatie van de taakstelling € 717.000 in het project ICT Verandert! na de implementatiefase gerealiseerd wordt. De (bestuurlijke) bespreking en besluitvorming wordt begin 2021 verwacht;

- Het project KZA is afgesloten op 31 december 2020. Per 31 december is het nieuwe P-systeem AFAS actief;
- Transitie naar servicegemeente. Op de collegeconferentie van 27 oktober 2020 hebben de colleges van de Drechtsteden de beslissing genomen om de regionale samenwerking op een andere manier voort te zetten. Het SCD gaat in transitie naar de servicegemeente en heeft de voorbereidingen ter hand genomen.

Het SCD draagt zorg voor de bedrijfsvoering, zodat onze partners hun maatschappelijke opgaven waar kunnen maken. Wij ontzorgen, zodat de partners beter kunnen werken.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) en Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) vallen onder dezelfde directie en worden door één managementteam aangestuurd. Zoals reeds gemeld in de bestuursrapportages heeft de coronacrisis op verschillende onderdelen van de GBD/OCD aanmerkelijke impact.

Extra aandacht voor vooral getroffen ondernemers en de manier waarop de invordering hier gestalte kreeg, vroeg, op verzoek van gemeenten, om extra inzet. Met extra monitoring van aanslagoplegging, betalingen, debiteurensaldi en oninbare vorderingen werden de verantwoordelijk bestuurders van de gemeenten op de hoogte gehouden van het effect van de coronacrisis. Inmiddels is duidelijk dat de negatieve gevolgen voor de belastingvorderingen (aanslagen) beperkt is. Daar staat wel tegenover dat nog niet alle vorderingen zijn voldaan en dat het mogelijk is dat het aantal oninbare vorderingen in de loop van 2021 zal toenemen. Na de eerste grote aanslagoplegging 2021 (eind februari) hebben wij deze monitoring weer opgepakt. Voor medewerkers van het belastingonderdeel (heffen, invorderen en dienstverlenen) was het hier vooral in het laatste kwartaal alle hens aan dek. Zeker omdat in deze periode ook de nieuwe digitale belastingbalie vorm moest krijgen.

De extra inzet van de WOZ-medewerkers is dit jaar beloofd. De toezichthouder op de uitvoering van de WOZ, de Waarderingskamer, heeft de GBD/OCD een extra ster toegekend. Natuurlijk zijn er nog verbeteringen mogelijk, maar dat geldt altijd. Zeker op het gebied van het uitvoeren van de complexe waarderingsregelgeving.

Een tweede zorg in 2020 was de toenemende stroom aan WOZ-bezwaarschriften. De oproep van de zogenaamde no cure, no pay-bureaus aan woningeigenaren 'gratis' in bezwaar te gaan, vroeg een hogere inzet van de organisatie. Daarnaast zijn de claims die deze bureaus doen op de vergoeding van proceskosten aanzienlijk. In het laatste kwartaal 2019 leidde dit tot een onvoorziene lastenpost. In de risicoparagraaf 2020 hadden wij hiervoor derhalve een bedrag opgenomen van ongeveer € 500.000. Door slimme afhandeling en direct contact met deze bureaus is dit risico minder manifest geworden. Evenwel blijft de enorme impact van deze bureaus op onze bedrijfsvoering een risico. Omdat deze bureaus zich nu ook op parkeerbelastingen en de niet-woningen gaan richten blijven we hier een vinger aan de pols houden. Het WODC (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum) heeft een onderzoek uitgevoerd naar deze praktijken. Het WODC is niet met voorstellen gekomen die de risico's indammen.

Het OCD heeft een belangrijke rol voor het in beeld brengen van de maatschappelijke effecten van de virusuitbraak. Aanmerkelijke negatieve gevolgen op de rest van de orderportefeuille zijn door voortvarende acquisitie achterwege gebleven. Er is hard gewerkt aan het uitbouwen van de activiteiten van het Smart Data Center. Er is een robuuste infrastructuur en architectuur gerealiseerd via het Regionaal Dataplatform. Hiermee is integraal en AVG-proof data delen, koppelen en visualiseren binnen bereik gekomen van alle Drechtstedengemeenten. Ook is een groot aantal koppelingen gerealiseerd met de Centrale Distributievoorziening en is er gewerkt aan de vernieuwing en innovatie hiervan.

De uitvoering van de GEO-activiteiten door de GBD/OCD verloopt soepel conform de samenwerkingsovereenkomsten en overige afspraken met de gemeenten. Met Dordrecht en Zwijndrecht zijn deze overeenkomsten dit jaar vernieuwd. De landmeetkundige activiteiten hebben dit jaar voor deze activiteit tot een positief saldo geleid.

Financiële samenvatting

Het jaarresultaat bij de jaarrekening 2020 bedraagt € 2.396.000 positief. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het resultaat is. Vervolgens worden de (grootste) afwijkingen toegelicht. Voor een uitgebreide analyse per programma verwijzen wij u naar hoofdstuk 2.

(bedragen x € 1.000)

Jaarresultaat 2020	Resultaatbestemming	Resultaatbepaling	Totaal resultaat	Paragraaf
Beleid en bestuur	-	-77	-77	
Beleid en bestuur	-	-109	-109	2.1.2. Beleid en bestuur
Regiogriffie	-	32	32	2.1.3. Regiogriffie
Sociale Dienst	1.412	1.167	2.579	
Bestaanszekerheid versterken	1.412	906	2.318	2.2.1. Bestaanszekerheid versterken
Ontwikkelen naar werk	-	429	429	2.2.2. Ontwikkelen naar werk
Zorgen voor ondersteuning	-	-263	-263	2.2.3. Zorgen voor ondersteuning
Bedrijfsvoering	-	95	95	2.2.4. Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering	-	-46	-46	
Ingenieursbureau	-	-	-	2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden
Servicecentrum	-	286	286	2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden
Gemeentebelastingen/ OCD	-	-332	-332	2.3.3. Gemeentebelastingen Drechtsteden
Algemene dekkingmiddelen	-	-60	-60	2.4. Algemene dekkingsmiddelen
Totaal	1.412	984	2.396	

Toelichting:

Resultaatbepaling

Bij de programmaonderdelen is sprake van resultaatbepaling (DR 4 december 2018). Bij deze onderdelen worden de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, reeds in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. Er is dan geen te bestemmen resultaat meer. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRD opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

Resultaatbestemming

In bijzondere situaties kan de Drechtraad worden gevraagd een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling/ reservevorming. Niet-bestede budgetten kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan de Drechtraad kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen.

Bureau Drechtsteden

In 2020 is hard gewerkt om de financiële begroting weer aan te laten sluiten op de taken van Bureau Drechtsteden. Zo is met de 2^e bestuursrapportage 2020 het personele en materiële budget voor de uitvoering van de Groeiagenda definitief uit de begroting gehaald en ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. Ook is er besluitvorming georganiseerd om de resterende taken met bijbehorende middelen uit het ruimtelijke economische domein meervoudig lokaal te beleggen. Het jaar wordt afgesloten met een tekort van € 109.000. Dit wordt deels veroorzaakt door het reeds opstarten van werkzaamheden rondom de kostenverdeelsystematiek van de Sociale Dienst Drechtsteden. In de 1e bestuursrapportage 2021 wordt hier budget voor opgehaald. Ook zijn er extra werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de bedrijfsvoering van de GRD en Bureau Drechtsteden én zit er een tekort op de Walstroomexploitatie.

Regiogriffie

De Regiogriffie heeft de haar toegekende budgetten niet geheel benut. Het voorstel is om het restant-budget ter grootte van € 32.000 terug te geven aan de gemeenten.

Sociale Dienst Drechtsteden

Per saldo bedraagt het financieel effect (gemeenten) van de SDD, ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2020, afgerond € 1,2 miljoen positief. Dit positieve resultaat wordt in zijn geheel vertaald in een financieel voordeel voor de gemeenten. Bij het uitvoeren van de Tozo is een positief incidenteel resultaat ontstaan ter grootte van € 1,4 miljoen. Aan de Drechtraad wordt voorgesteld om dit bedrag toe te voegen aan een bestemmingsreserve ter dekking van de kosten die in 2021 gemaakt moeten worden voor de uitvoering van de Tozo.

(bedragen x € 1.000)

Opgaven	Resultaat-bepaling	Resultaat-bestemming	Afrekenen met gemeenten	Toevoegen aan reserve
Bestaanszekerheid versterken	906	1.412	906	1.412
Ontwikkelen naar werk	429		429	
Zorgen voor ondersteuning	-263		-263	
Bedrijfsvoering (overhead)	95		95	
Totaal	1.167	1.412	1.167	1.412

De gemeentelijke bijdragen tabel geeft aan wat de gemeente ontvangen en dienen te betalen (minteken). Het inzicht is per opgave opgesteld.

De € 2,2 miljoen Rijksbijdrage voor compensatie omzetverlies Wsw en het declaratiedeel Bbz (€ 0,1 miljoen) worden nog apart in de liquiditeit met de gemeenten verrekend.

(bedragen x € 1.000)

OPGAVEN	ALB	DOR	HAG	HIA	PAP	SLI	ZWIJ	TOTAAL
bedragen x € 1,000								
Bestaanszekerheid versterken	45	590	23	44	76	68	151	999
Ontwikkelen naar werk	13	292	5	7	21	24	69	429
Zorgen voor ondersteuning	2	-128	19	-118	-61	43	-18	-261
Totaal jaarrekening	59	754	47	-67	36	135	203	1.167

Wsw	-105	-1.477	0	-69	-130	-172	-254	-2.207
Declaratiedeel BBZ /vangnetuitkering	5	56	2	4	7	7	15	96

Totaal overgedragen regeling	-40	-667	49	-132	-87	-30	-36	-944
-------------------------------------	------------	-------------	-----------	-------------	------------	------------	------------	-------------

Financieel resultaat ten opzichte van de laatste bestuursrapportage

In de 2^e bestuursrapportage 2020 begrootten we € 257,4 miljoen voor onze ondersteuning.

Op 31 december blijkt dat er € 1,2 miljoen minder is uitgegeven en dus binnen budget zijn gebleven. Dit is volledig in lijn met de afgegeven prognose in de 2^e bestuursrapportage. Daarom hebben we in het laatste kwartaal geen aanvullende Rijksbudgetten opgehaald voor het sociaal domein, die hiervoor wel beschikbaar waren gesteld.

De verklaring voor het financieel effect (gemeenten) van € 1,2 miljoen wordt hieronder verder toegelicht:

Resultaat opgave 1 (Bestaanszekerheid versterken) € 0,9 miljoen minder uitgaven dan begroot.

Reguliere Bijstand: in de 2^e bestuursrapportage werd nog uitgegaan van een tekort over 2020 van € 1,3 miljoen (inclusief uitkering van de Vangnetuitkering over het boekjaar 2019). Het feitelijk saldo over 2020 komt uit op een lager tekort namelijk € 0,6 miljoen. Daarmee is het tekort per saldo € 0,7 miljoen lager. Deze positieve ontwikkeling is het saldo van enerzijds lagere bijstandslasten dan verwacht en anderzijds meer verstrekte loonkostensubsidie. Daarnaast is de voorziening dubieuze debiteuren Inkomensondersteuning herijkt, daaruit volgt een vrijval van de voorziening.

Tozo: voor de uitvoering van de Tozo zijn door het Rijk budgetten toegekend voor de uitkeringslasten (levensonderhoud en bedrijfskapitaal) en de uitvoeringslasten. De ontvangen budgetten (€ 42,9 miljoen) minus de uitkerings- en uitvoeringslasten (€ 22,3 miljoen) geven een restant van € 20,6 miljoen. Van dit restant is afgerond € 19 miljoen op de balans verantwoord en heeft als zodanig geen effect op het resultaat. Van deze € 19 miljoen zal het grootste deel door het Rijk worden teruggevorderd. Het verschil van € 1,4 miljoen is het resultaat op de uitvoeringskosten (Rijksvergoeding op basis van besluit minus kosten van inhuur). Volgens BBV dient dit te worden afgerekend met de gemeenten. Om dit bedrag in de toekomst te kunnen besteden aan de te verwachte controlewerkzaamheden over besluiten genomen

in 2020 (bijvoorbeeld ten behoeve van ingediende bezwaren) stellen wij voor om dit bedrag van € 1,4 miljoen toe te voegen aan een bestemmingsreserve. In 2021 zullen wij vervolgens voorstellen om dit bedrag (gedeeltelijk) te laten vrijvallen om de kosten met betrekking tot uitvoering en controle van de Tozo te kunnen voldoen. Op de geëigende momenten zal het verloop van deze kosten worden toegelicht en verantwoord.

Het overschot op het minimabeleid bedraagt € 0,2 miljoen. Dit bestaat uit een overschot van € 0,1 miljoen op de lasten. Dit is onder andere het gevolg van lagere uitgaven uit de noodregeling, omdat veel activiteiten door partners en vrijwilligers zijn uitgevoerd, waardoor we als Drechtsteden geen extra kosten hoefde te maken. Het voordeel op de baten is het gevolg van het feit dat er € 0,1 miljoen meer is teruggevorderd dan begroot.

Het overschot op Maatwerkvoorziening inkomenssteun bedraagt € 0,1 miljoen. De kosten bijzondere bijstand voor indirecte medische kosten zijn lager dan begroot.

Resultaat opgave 2 (Ontwikkelen naar werk) € 0,4 miljoen minder uitgaven dan begroot.

Er is € 1,3 miljoen minder uitgegeven aan Participatie, dit doordat instrumenten zoals Perspct door de coronamaatregelen tijdelijk zijn stilgelegd. Er is € 0,5 miljoen overgeheveld naar 2021. Het betreft de projecten Perspectief op Werk en Verlengde ondersteuning samenwerking GGZ. Conform afspraak, is het tekort van € 0,4 miljoen op de Sw detacheringen gedekt uit het overschot Participatiebudget. Er was € 0,1 miljoen minder cofinanciering nodig voor Impuls statushouders. Per saldo € 0,4 miljoen overschot.

Resultaat opgave 3 (Zorgen voor ondersteuning) € 0,3 miljoen meer uitgaven dan begroot.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door overbesteding op de apparaatslasten. Door de toepassing van coulance- en compensatieregelingen en de verhoogde inzet om kwetsbare inwoners tijdens de coronacrisis te bereiken, is er een nadeel op de apparaatskosten. Dit nadeel is echter beperkt, doordat er aan de andere kant ook minder van de voorzieningen gebruik is gemaakt.

Resultaat opgave bedrijfsvoering 0,1 miljoen minder uitgaven dan begroot.

Op de interne bedrijfsvoering activiteiten (overhead) is het resultaat € 0,1 miljoen voordelig. Dit komt doordat allerlei interne verbetertrajecten voor het sociaal domein zijn vertraagd, omdat extra capaciteit nodig was om burgers te ondersteunen. Hierdoor werd ook minder geld uitgegeven aan opleidingen. Wel werden extra kosten gemaakt als gevolg van een hoger ziekteverzuim, naar inschatting corona gerelateerd.

Taakstelling

De 'oude taakstelling', bestaande uit, Trap af 1^e ronde tot en met 3^e ronde (startend respectievelijk in 2012, 2014 en 2016) is volledig gerealiseerd en structureel verwerkt in de begroting. Het gaat om een bedrag van totaal € 5,9 miljoen. De nieuwe taakstelling van € 3,6 miljoen is in 2020 als volgt ingevuld:

Bij de actualisatie van de begroting is in 2020 € 0,8 miljoen aan beheersmaatregelen doorgevoerd. € 0,7 miljoen bij inkomensondersteuning. Dit komt overeen met daling van 50 bijstandsklanten. € 0,1 miljoen bij onderdeel overhead in verband met efficiencymaatregelen.

Het besluit van de Drechtraad op 7 juli 2020 bij de 1^e begrotingswijziging over de invulling van structureel € 1,9 miljoen met 6 beheersmaatregelen is in de 2^e helft van 2020 in gang gezet. De implementatie van deze maatregelen kent een gefaseerde uitrol, afhankelijk van de aard van de maatregelen, zoals de gevolgen voor contracten maar ook een zorgvuldige communicatie aan betrokkenen.

De realisatie van de maatregelen zijn als volgt in het 4^e kwartaal 2020 gepland:

- Per 1 oktober stopt de SDD met de regionale inzet van de adviseur geldzaken. De gemeente Dordrecht heeft echter aangegeven deze activiteiten voor eigen rekening te zullen voortzetten. Daarmee worden de frictiekosten tot een minimum beperkt;
- Voor het einde van 2020 worden de maatregelen 'Versobering van de Baanbonus' en 'Beperking van de Drechthopper uren' ingevoerd;
- Per 1 december 2020 wordt de 'Eigen bijdrage Individuele Begeleiding/Dagbesteding' doorgevoerd;
- En tot slot wordt per 1 januari 2021 de 'Drechthopper als algemene voorziening 75+' geschrapt en wordt de 'Bijdrage collectieve aanvullende zorgverzekering' verlaagd.

Het besluit van de Drechtraad op 1 december 2020 bij de 2^e bestuursrapportage bevat structureel verlaging van het budget inkomensondersteuning met € 0,9 miljoen. Met deze verlaging is het resterende deel van de € 3,6 miljoen taakstelling structureel volledig ingevuld.

Ingenieursbureau Drechtsteden

In 2020 heeft het IBD, in lijn met de vastgestelde begroting, een financieel resultaat behaald van nihil. Het IBD heeft, als publieke organisatie, geen winstdoelstelling. Positieve bedrijfsresultaten vloeien direct terug naar de projecten van de eigenaren. Op grond van projectopdrachten en gerealiseerde projecturen wordt omzet gerealiseerd. Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2020 Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt kan worden. Gezien de omvangrijke productie in 2020 kon totaal € 1,7 miljoen korting terugvloeien naar de eigenaren (2019: € 1,4 miljoen).

Servicecentrum Drechtsteden

Het Servicecentrum Drechtsteden sluit 2020 af met een incidenteel positief resultaat van € 286.000.

Dit resultaat is opgebouwd als volgt:

• Exploitatieresultaat voor onttrekking aan reserves t.b.v. exploitatie:	€ 123.000
• Vrijval frictievoorziening:	€ 163.000
Totaalresultaat 2020:	€ 286.000

a. Exploitatieresultaat

Het incidentele exploitatieresultaat 2020 ter grootte van € 123.000 ligt in de lijn van de prognose uit de 2^e bestuursrapportage 2020. In die rapportage werd een incidenteel saldo geprognostiseerd van € 150.000 en wijkt derhalve nauwelijks af van het werkelijke exploitatieresultaat.

b. Vrijval voorziening frictiekosten

De hoogte van de voorziening frictiekosten wordt bij elke jaarrekening opnieuw vastgesteld.

Over 2020 is er een vrijval vanuit de frictievoorzieningen van € 163.000. Overeenkomstig de bestendige gedragslijn worden vrijvallende bedragen uitgekeerd aan de eigenaren.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

De extra inzet vanwege de coronacrisis, het tot stand komen van de digitale balie belastingen én de extra werkzaamheden voor de uitvoering van de WOZ, hebben bij de GBD uiteindelijk geleid tot een tekort van € 119.000. Binnen de begroting van de GBD/OCD is hier geen dekking voor gevonden.

Het bij de 2e bestuursrapportage 2020 gemelde risico van € 90.000 (belastingen) is hierdoor helaas manifest geworden. Van het gemelde risico vanwege de kosten bezwaarschriften no cure, no pay-bureaus ter grootte van € 500.000 is uiteindelijk € 37.000 extra budget nodig.

In de 2^e bestuursrapportage 2020 hebben wij de melding gedaan, dat voor de ontwikkeling van het Smart Data Center gezocht is naar dekking van € 200.000 uit het RPP. Bij het verrekenen hiervan bleek echter dat er geen ruimte was binnen het RPP. De dekking uit het RPP is dan helaas achterwege gebleven. Dit leidt bij de jaarrekening tot een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 200.000. Van het opgenomen COVID-risico voor het OCD, ter grootte van € 150.000 is € 13.000 reëel geworden. Het totale tekort bij het OCD bedraagt € 213.000.

Al met al sluit GBD/OCD af met een negatief saldo van in totaal € 332.000 (€ 119.000 GBD + € 213.000 OCD).

Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma

Het te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2020 bedraagt € 1.412.000. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het te bestemmen resultaat is; of het voorstel een mutatie in een reserve met zich mee brengt of dat wordt voorgesteld om het resultaat met gemeenten af te rekenen.

(bedragen x € 1.000)

Begrotingsprogramma	Saldo	Reserves		Afrekenen met gemeenten
		Toevoegen	Onttrekken	
Sociale Dienst Drechtsteden				
Bestaanszekerheid versterken	1.412	1.412	-	-
Totaal	1.412	1.412	-	-

Toelichting:

In bijzondere situaties kan de Drechtraad besluiten tot het vormen van een bestemmingsreserve. Dat wordt nu voorgesteld voor het positieve resultaat op de uitvoeringskosten van de Tozo. Voorgesteld wordt hiervoor een bestemmingsreserve te vormen, die als doel heeft het opvangen van toekomstige kosten bij de uitvoering van en de controle op de Tozo-regelingen. In 2021 wordt vervolgens voorgesteld om dit bedrag (gedeeltelijk) beschikbaar te stellen om de kosten met betrekking tot uitvoering en controle van de Tozo te kunnen opvangen. Via de P&C-documenten zal het verloop van deze kosten worden verantwoord en toegelicht.

Gemeentelijke bijdragen 2020 per gemeente

(bedragen x € 1.000)

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bureau Drechtsteden								
0.1 Bestuur	184	1.084	164	282	296	230	409	2.650
2.1 Verkeer en vervoer	8	50	8	13	14	11	19	121
2.5 Openbaar vervoer	46	393	39	60	79	62	121	800
3.1 Economie	-2	-10	-1	-3	-3	-2	-4	-24
7.4 Milieubeheer	9	52	8	14	14	11	20	127
Totaal Bureau Drechtsteden	245	1.568	217	365	399	311	565	3.674
Regiogriffie								
0.1 Bestuur	18	104	16	27	28	22	39	255
Sociale Dienst Drechtsteden								
6.3 Inkomensregelingen	6.496	71.509	2.887	6.119	9.756	8.760	20.736	126.265
6.4 Begeleide participatie	1.476	20.804	-	978	1.847	2.423	3.606	31.135
6.5 Arbeidsparticipatie	792	13.342	324	610	1.313	1.300	2.931	20.613
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	313	2.115	254	361	495	474	891	4.903
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.047	32.090	3.208	4.949	6.898	6.407	11.131	68.731
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	1.024	-	-	-	-	-	1.024
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	13.124	140.885	6.673	13.019	20.310	19.364	39.295	252.671
Servicecentrum Drechtsteden								
0.4 Overhead (Basispakket)	1.748	14.847	2.302	1.970	3.507	2.493	4.518	31.385
0.4 Overhead (Plus- en additioneel pakket)	-	2.440	219	-	-	-	398	3.058
Totaal Servicecentrum Drechtsteden	1.748	17.287	2.521	1.970	3.507	2.493	4.916	34.443
Gemeentebelastingen Drechtsteden/ OCD								
0.61 OZB woningen	-	253	-	51	51	46	87	488
0.62 OZB niet woningen	-	1.011	-	202	204	184	348	1.949
0.63 Parkeerbelasting	-	194	-	-	-	-	2	196
0.64 Belastingen overig	-	69	-	12	-	12	30	123
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-	5	-	-	2	-	1	8
7.2 Riolering	-	909	-	198	116	178	168	1.569
7.3 Afval	-	446	-	97	112	86	314	1.055
Totaal belastingactiviteiten	-	2.887	-	560	485	506	950	5.388
8.1 Ruimtelijke ordening (GEO-activiteiten)	23	1.183	9	153	48	29	91	1.536
0.1 Bestuur (Onderzoekcentrum basispakket)	68	399	60	104	109	84	151	975
0.8 Overige baten en lasten	15	151	13	35	35	29	54	332
Totaal Gemeentebelastingen Drechtsteden/ OCD	106	4.620	82	852	677	648	1.246	8.231
Algemene dekkingsmiddelen								
0.8 Overige baten en lasten	-35	-257	-6	-49	-59	-46	-86	-540
Totaal	15.206	164.207	9.503	16.184	24.862	22.792	45.975	298.734

Rijksvergoeding Tozo 2020:

(bedragen x € 1.000)

Bijdragen gemeenten Tozo 2020 (Rijksvergoeding)							Totaal
Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-G.	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	
2.940.014	16.905.082	3.675.018	5.145.025	4.655.023	3.430.017	6.125.030	42.875.209
2.940.014	16.905.082	3.675.018	5.145.025	4.655.023	3.430.017	6.125.030	42.875.209

Consequenties

Financiële consequenties

Aan de hand van de resultaatbepaling 2020 zal afrekening met gemeenten plaatsvinden.

Personele en organisatorische consequenties

Niet van toepassing.

Juridische consequenties

Niet van toepassing.

Consequenties voor de mate van efficiënt besturen en werken in het netwerk

Niet van toepassing.

Relatie met andere beleidsvelden, organisaties en duurzaamheid

Niet van toepassing.

Verdere procedure, communicatie en uitvoering

DR 6 juli 2021

Onderliggende stukken

Jaarstukken 2020 GR Drechtsteden, versie 1 juli 2021.